

Elegància i sobrietat

Text > JOSEP PASTELLS

Molts dels detractors dels microrelats acostumen a dir que reflecteixen el declivi de la capacitat lectora, la incapacitat de mantenir una concentració sostinguda. També n'hi ha que lamenten que, des del punt de vista literari, els textos hiperbreus representen un empobriment, una pèrdua de qualitat. Aquestes opinions, basades en judicis genèrics i qüestionables, poden ser encertades en molts de casos, però com a norma universal no són gens creïbles. Cada microrelat, cada llibre de microrelats, ha de ser jutjat després d'haver-lo llegit. És el cas de l'obra que ens ocupa, *De res, massa*, un recull amb què Josep M. Sansalvador (Girona, 1965) demostra que la concisió narrativa no és incompatible amb la capacitat d'enganxar el lector. El llibre conté trenta-quatre microrelats i un conte breu («L'escola d'Olot») que, en conjunt, malgrat la seva lògica irregularitat, porten a l'extrem el desig de dir molt amb poc; de sorprendre, estremir o divertir amb la mínima quantitat de recursos.

En contra del que sostenen els detractors dels microrelats, Sansalvador obliga el lector a estar molt atent, l'incita a pensar, l'empeny a rellegir cada text amb l'esperança d'obtenir nous

resultats amb cada relectura. Una de les seves armes més esmolades és l'enginy, la capacitat d'imaginar situacions insòlites. «Després de rigores proves i anàlisis en dejú, li van diagnosticar una elevada concentració de metàfores a les artèries i una poc tranquil·litzadora presència d'epítets i oxímorons als sediments, que aconsellaven posar-se en tractament sense més dilació», diu d'un lector empedreït que, després de desintoxicar-se, acabarà formant part de «la facció més extremista dels senselletes militants». L'autor també recorre sovint a descripcions àcides i burletes del *modus vivendi* occidental, com quan resumeix en tretze línies desprietades unes vacances en què les meduses i els nens empipadors comparteixen protagonisme amb el vi rosat, la llagosta i la imminència de la tornada a la feina. Al llibre hi abunden, a més, les històries divertides, plenes de contrastos, com el que s'estableix al microrelat «Bugada» entre la ingenuïtat d'un personatge i el pragmatisme dels altres. L'elegància de l'estil, l'atenció als detalls i les càrregues de profunditat afavorides per la contenció i la precisió de la prosa formen un recull en què l'equilibri que assoleix en justifica plenament el títol, manllevat de la locució llatina

com a fruit aquest nou volum de la col·lecció «Quaderns de la Revista de Girona», un estudi rigorós i exhaustiu dels goigs propis de les comarques gironines. Sens dubte, Vila, amb la seva passió pel tema, ens fa adonar de la importància etnològica d'aquests textos, així com de l'amplitud de coneixements que ens poden transmetre. Des de qüestions d'índole lingüística, toponímica o geogràfica, fins a temes més artístics, com són la tipografia i l'ornamentació usades en la impressió d'aquestes composicions poètiques o la mètrica, l'estil i la melodia.

I com citava al principi, recordeu aquests versos: «Guardeu-nos de raconades, oh, magnànim Felip Quint!» (els burlescs *Goigs en llaor de Felip V*, que en algunes llars catalanes tenien penjats darrere la porta de la comuna, per fer-los memòria dels greuges rebuts). I, si us pica la curiositat, a banda de llegir-los al magnífic volum que és *Els goigs* de Pep Vila, també podeu escoltar-los en la versió musicada que en va fer el grup de folk Coses al seu disc *Ara és demà*.

I ahir és avui, perquè conèixer el passat és el primer pas per entendre el present.

SANSALVADOR, Josep M.
De res, massa. Barcelona:
Témenos Edicions, 2022. 93 p.

escrita al frontispici del temple d'Apol·lo a Delfos: «Ne quid nimis», és a dir, 'De res, massa'. Són, en definitiva, uns microrelats sempre suggeridors que mereixen ser llegits amb atenció. Com el més breu de tots, «Col fermentada», que reproduïm sencer en homenatge pòstum al protagonista d'un dels contes tradicionals més coneguts: «Les restes del pobre Patufet aparegueren a Estrasburg, en una llauna de xucrut, acompanyant les salsitxes alsacianes».

VILA, Pep. *Els goigs*.
Girona: Diputació de Girona,
2023. 96 p.